

پیگیری بین‌المللی برای دفاع از میراث فرهنگی اصفهان

استاندار اصفهان با اشاره به آسیب تعدادی از آثار تاریخی در جنگ اخیر و تأکید بر تخصیص اعتبار اولیه برای مرمت و سرعت بازسازی آن در دو سال آینده گفت: تیم حقوقی ویژه‌ای برای پیگیری شکایت‌ها و دفاع از حقوق میراث فرهنگی اصفهان در مجامع بین‌المللی فعال شده است.

مهدی جمالی نژاد در نشست خبری به مناسبت روز بناهای تاریخی با اشاره به حوادث جنگ و بحران اخیر حمله دشمن به اصفهان و آسیب به برخی سازه‌ها و بناهای تاریخی استان اظهار کرد: اصفهان فقط یک شهر نیست، روایت زنده‌ای از همزیستی است که با شهرهای دیگر تفاوت دارد و از ارمنه تا خانواده‌هایی از کشورهای اروپایی که حتی در دوران جنگ‌های جهانی اول و دوم در این شهر زندگی کردند، همه نشان می‌دهد اینجا مرکز همزیستی، هنر و ایمان است.

وی با تأکید بر اهمیت حفظ بناهای تاریخی تصریح کرد: میراث فرهنگی ستون آینده پایدار است، اما متأسفانه در جنگ و حملات دشمن به این شهر تاریخی حدود ۲۰۳ نقطه در بازار و ۲۸ اثر تاریخی آسیب دیده که باید مرمت شوند و از همین حالا مرمت را با تخصیص نخستین اعتبار آغاز کرده‌ایم.

جمالی نژاد اضافه کرد: نخستین اعتبار کامل تخصیص یافته و تلاش بر این است که در دو سال باقی‌مانده دولت، مرمت و نوسازی این بناها را پیش ببریم و هدف من این است که در همین دوره کاری خود آن‌ها را به نتیجه برسانم.

وی گفت: یک تیم حقوقی تعیین کرده‌ایم، پرونده‌ای برای شکایت‌ها آماده شده است و کارشناسان چند روز در اصفهان حضور داشتند که امیدواریم نتایج خوبی بگیریم.

وی افزود: نخستین نامه‌نگاری درباره میراث اصفهان و وضعیت برخی آثار، توسط تیم ما انجام شد و رسانه‌های خارجی نیز درباره بخش‌هایی از منطقه گزارش‌هایی داشتند، اما مستندات را آماده و ارسال کردیم و این پیگیری‌ها ادامه دارد. استاندار اصفهان همچنین درباره وضعیت صنایع دستی و معیشت هنرمندان به خبرنگاران گفت: نگرانی‌ها بجاست و همه را منتقل کرده‌ایم و قول می‌دهم در این دو سال با جدیت کار مرمت، نوسازی و حمایت از هنرمندان و فعالان حوزه میراث را دنبال کنیم.

آینده گردشگری ایران روشن است

استاندار اصفهان با اشاره به شرایط جنگی و درگیری‌های رخ داده در ماه‌های گذشته تأکید کرد: هم‌زمان با تداوم تلاش‌ها برای حفظ امنیت و مدیریت بحران، دستگاه دیپلماسی کشور برنامه‌ریزی گسترده‌ای را برای بازگشایی مسیرهای گردشگری و تقویت حضور بین‌المللی آغاز کرده است.

وی گفت: پس از پایان درگیری‌ها، آینده گردشگری ایران بسیار روشن خواهد بود و فعالان این حوزه باید آماده جهش جدی باشند. جمالی نژاد به نقش دستگاه دیپلماسی در حوزه گردشگری اشاره و اظهار کرد: در وزارت امور خارجه و مجموعه دیپلماسی کشور، کارهای مهمی برای آینده گردشگری انجام شده است و اگر مذاکرات به نتیجه برسد، ابزارهای خوبی را در اختیار داریم و آینده را روشن می‌بینم زیرا پس از هر بحران، دوره بازگشایی و آرامش می‌آید و نگاه‌ها نسبت به ایران تغییر کرده است.

وی تأکید کرد: در حوزه گردشگری، آینده بسیار امیدوارکننده است و در همین شرایط جنگی برخی هتل‌ها سرویس دهی را از سر گرفته‌اند تا چرخه اقتصادی متوقف نشود و با وجود تعطیلی بسیاری از بخش‌ها در اصفهان، موتورهای گردشگری خاموش نشده‌اند.

استاندار با اشاره به دیپلماسی شهری گفت: در این حوزه کتاب نوشته‌ام و سال‌ها روی آن کار کرده‌ام. اگر آرامش برقرار شود و سازمان جهانی گردشگری در سفر پیش‌رو به اصفهان بیاید، این شهر می‌تواند میزبان یکی از مهم‌ترین مجامع باشد. پیگیری‌های لازم انجام شده و احتمال حضور این هیئت وجود دارد و این موضوع در پیچه‌ای تازه برای معرفی جهانی اصفهان خواهد بود. جمالی نژاد درباره طرح‌های گردشگری اصفهان نیز افزود: تلاش بر این است که طرح‌ها و هتل‌های نیمه‌کاره سریع‌تر تکمیل شود.

خشکی هامون علاوه بر محیط زیست، معیشت و مشاغل سنتی را نیز تهدید می‌کند

اقتصاد سیستان چشم انتظار جان گرفتن هامون

آسیب به چشم و دستگاه تنفسی مردمان سیستان وارد شود.

مرگ اقتصادی

اقتصاد سیستان برخلاف بسیاری از نقاط ایران، به شدت به منابع طبیعی و به‌ویژه آب وابسته است، از این رو خشکی هامون، نه فقط یک بحران زیست محیطی بوده، بلکه فروپاشی اقتصادی را برای این منطقه به ارمغان آورده است.

سال‌ها پیش، زمین‌های حاصلخیز سیستان گندم، جو، یونجه، صیفی‌جات و حتی برنج را به ثمر می‌رساندند، اما با کاهش آب هیرمند و خشک شدن چاه‌های کشاورزی، هزاران هکتار زمین بایر شده است. کاهش بیش از ۷۰ درصدی سطح زیر کشت در دهه‌های اخیر و شور شدن ۶۰ درصد از اراضی کشاورزی به دلیل نفوذ آب شور هامون موجب بیکاری حدود ۵۰ هزار کشاورز و افزون بر ۳ هزار صیاد شده است.

مزارع سرسبز حاشیه هامون که خوراک دام‌های پرشمار مردم منطقه را تأمین می‌کرد با خشک شدن این دریاچه و نابودی پوشش گیاهی و کمبود آب، دامداری سنتی که ستون فقرات اقتصاد روستایی سیستان بود را عملاً به زیر کشیده است.

متأسفانه بیش از ۹۰ درصد دام‌های سبک و سنگین منطقه از بین رفته‌اند یا فروخته شده‌اند و با نابودی صنایع لبنی و فرآورده‌های دامی، معیشت خانوارهای دامدار و کشاورز به خطر افتاده است.

ماهی‌گیری؛ اقتصاد به گیل نرفته

در هامون که زمانی منبع اصلی صید انواع ماهی بود و هزاران نفر از این راه امرار معاش می‌کردند، امروز خبری از صیادی نیست، قایق‌ها پوسیده‌اند و تورها جمع شده‌اند و حدود ۹۰ درصد فرصت‌های شغلی این بخش از بین رفته است.

در گذشته، هامون یکی از غنی‌ترین منابع آبی برای صید و صیادی در ایران بود و هزاران نفر از مردم منطقه از این طریق امرار معاش می‌کردند، اما خشکسالی در دریاچه هامون ضربه مهلکی به صنعت شیلات و صیادی در منطقه سیستان وارد کرد.

علاوه بر صیادان که با ماهی‌گیری معیشت خود را از این دریاچه تأمین می‌کردند سایر صنایع وابسته به شیلات مانند کارگاه‌های بسته‌بندی، حمل و نقل و فروش ماهی و همچنین کارگاه‌های تولید خوراک دام با پودر ماهی نیز که به صیادی وابسته بودند، با رکود و تعطیلی مواجه شدند.

کرده بود، سفره‌ای مملو از برکت برای تعلیف و پرورش گاو سیستانی گسترانیده بود، به بیش از ۳ هزار خانواده صیاد نان می‌رساند و صاحب ذخیره‌گاه پرندگان مهاجر بود، اما امروز از این همه خاطره و برکت تنها تلی از خاک و ماسه بادی باقی مانده است و بس!

آمار تکان‌دهنده

کاهش ۹۵ درصدی حجم آب هامون در مقایسه با ۵۰ سال پیش و تبدیل کامل تالاب به پهنه‌های خشک و شورزار و نابودی بیش از ۱۰۰ گونه پرنده بومی و مهاجر که زیستگاهشان هامون بود تنها بخشی از اثرات جبران‌ناپذیر خشکیدگی هامون است.

کارشناسان محیط زیست معتقدند، خشک شدن هامون نتیجه تغییرات اقلیمی و سوءمدیریت منابع آب در حوضه هیرمند است. سدهایی که در بالادست و در خاک افغانستان ساخته شده‌اند و کاهش شدید بارندگی‌ها موجب شده آب حیاتی هیرمند، پیش از رسیدن به سیستان، یا خشک شود یا به قدری کم شود که دیگر توان زنده نگه داشتن این پهنه آبی عظیم را نداشته باشد.

پایان کار پرندگان مهاجر و بومی

نیزارهای انبوه و آب فراوان هامون همواره در سال‌های نه چندان دور زیستگاه امن پرندگان مهاجر و بومی بود و حال با خشک شدن نیزارها و از بین رفتن منابع غذایی، بسیاری از این پرندگان یا منطقه را ترک کرده‌اند یا نسلشان در معرض انقراض قرار گرفته است و این یعنی زنگ خطری جدی برای تنوع زیستی منطقه و البته نمایشی از قدرت مخرب انسان در طبیعت.

اثرات زنجیره‌ای بر زیست محیط

خشکی هامون فقط به از بین رفتن آب محدود نمی‌شود. با تیخیر آب، ذرات نمک و رسوبات کف دریاچه که سال‌ها انباشته شده‌اند، در معرض باد قرار می‌گیرند.

این طوفان‌های نمکی و گردوغبار که هر ساله شدیدتر می‌شوند، نه تنها چهره منطقه را مخدوش کرده‌اند، بلکه اثرات مخربی بر سلامت انسان، دام و پوشش گیاهی باقی‌مانده دارند. حتی شوری خاک به حدی رسیده که دیگر هیچ گیاهی، حتی گونه‌های مقاوم به شوری، توان رشد در این محیط را ندارند.

ماسه‌های روان که حالا با ریزگردهای نمکی همدست بادهای ۱۲۰ روزه شده‌اند بنیایی بسیاری از مردم این منطقه را هدف قرار داده و موجب شده بیشترین

بابک رحیمیان | سرازیر شدن آب از طرف افغانستان به حوضه آبریزی ایران از طریق رودخانه هیرمند و آب‌گیری مختصر هامون گرچه خبری مسرت‌بخش و امیدوارکننده است، اما این حجم از سیلاب فصلی برای احیای اقتصاد ساکنان هامون چاره‌ساز نیست. واقعیت این است که سیستان، نگین سابق کویر ایران، این روزها به سختی نفس می‌کشد. دریاچه هامون که روزگاری با ذخیره جریان آب هیرمند زندگی را در رگ‌های سیستان جاری می‌کرد، اکنون تنها خاطره‌ای تلخ از دوران شکوهی است که هر روز بیشتر در غبار فراموشی فرو می‌رود.

«هامون» این پهنه آبی سترگ که امروز به تلی از خاک تبدیل شده سال‌هاست ساکنانش را با بی‌مهری از خود رانده و به ناچار آن‌ها را از این سرزمین کوچانده است. خشکسالی هامون حتی موجب شده پرندگان مهاجرش از این سرزمین پر بکشند، مردمانش کوچ کنند و صیادان و شاقلان صنایع دستی برای یک لقمه نان آواره استان‌های شمالی شوند.

داستان هامون، داستانی تلخ از تلاقی فاجعه زیست محیطی و بحران انسانی است. مرگ تدریجی این تالاب، از بین رفتن هزاران فرصت شغلی، مهاجرت اجباری صدها هزار نفر و فروپاشی اقتصادی و اجتماعی یک منطقه کهن را رقم زده است.

تا زمانی که نگاهی جدی و راهبردی به احیای هامون نشود و تا زمانی که آب به این سرزمین بازنگردد، فریاد «هامون، دریاچه زندگی» تنها پژواکی در یاد خواهد بود و قصه مهاجرت و بیکاری در سیستان ادامه خواهد داشت. این منطقه ظرفیت تبدیل شدن به قربانی بعدی بحران آب را دارد، مگر آنکه اراده‌ای قوی برای نجات آن شکل بگیرد.

فروپاشی یک اکوسیستم

«دریاچه هامون، زمانی سومین دریاچه بزرگ ایران و قلب تپنده سیستان بود، اما حالا فقط مشتی نمک و خاطره باقی مانده است»، این جمله را شاید بارها از زبان پیرمردان و پیرزنان سیستانی شنیده باشید، اما این فقط یک نوستالژی تلخ نیست؛ واقعیتی عریان است.

خشک شدن هامون فقط کم‌آبی یک دریاچه نیست، بلکه مرگ یک اکوسیستم کامل است؛ اکوسیستمی که هزاران سال، توازن را در دل کویر حفظ می‌کرده است.

سال‌هاى نه چندان دور این دریاچه مملو از نی بود که بستر اشتغال صدها خانواده با حصیربافی را فراهم

صنایع دستی؛ از نی تا خاک

نیزارهای هامون ماده اولیه بسیاری از صنایع دستی سیستان بود. حصیربافی، زیلوبافی و تولید محصولات حصیری، بخشی از هویت فرهنگی و اقتصادی منطقه محسوب می‌شد که متأسفانه با خشک شدن نیزارها، این صنایع نیز رو به زوال رفتند.

مردم سیستان پیش از این از همین نی‌ها، خانه، وسایل مصرفی و قایق محلی (توتن) می‌ساختند اما اکنون این خانواده‌های مستقل به کالاهای پلاستیکی در شهرها برای زندگی وابسته و محتاج شده‌اند.

آمار بیکاری و افزایش مهاجرت

به گفته برخی مسئولان محلی نرخ بیکاری در سیستان چندین برابر میانگین کشوری است. برآوردهای غیررسمی، این نرخ را ۴۰ تا ۶۰ درصد در برخی مناطق تخمین می‌زنند و این یعنی از هر دو نفر، یک نفر بیکار است.

مهاجرت داخلی از روستا به شهر یکی از پیامدهای خشکیدگی هامون است، به گونه‌ای که در چند سال گذشته شهرهای زابل، زهک، هامون و نیمروز شاهد بیشترین آمار افزایش ناگهانی جمعیت بودند و این مسئله، معضلات جدیدی مانند گسترش حاشیه‌نشینی، فشار بر خدمات شهری و افزایش بیکاری در خود شهرها را ایجاد کرده است.

در این میان افرادی که از تمکن بیشتری برخوردار بودند مهاجرت بین‌استانی را برگزیدند و بخش عمده‌ای از مهاجران سیستانی، شهرهای بزرگ از جمله مشهد، زاهدان و کرمان و حتی استان‌های دورتر مانند تهران و گلستان را انتخاب و کوچ کرده‌اند.

بنا بر گفته کارشناسان اجتماعی، طبیعی است که بسیاری از مهاجران در شهرهای مقصد با مشکلات شدید اقتصادی و اشتغال مواجه شده و علاوه بر آن‌ها، پیامدهای دیگری از جمله افت تحصیلی دانش‌آموزان مهاجر، تغییر محیط، مشکلات اقتصادی و ناامنی روانی را نیز باید تحمل کنند.

کاهش جمعیت روستایی و افزایش حاشیه‌نشینی

کاهش ۳۰ تا ۵۰ درصدی جمعیت مناطق روستایی در حوزه هامون در دو دهه اخیر، افزایش ۲۵ درصدی جمعیت حاشیه‌نشین شهرهای زابل و زاهدان ناشی از مهاجرت و تخمین افزون بر ۲۰۰ هزار نفر مهاجرت به سراسر کشور تنها بخشی از پیامدهای خشکیدگی هامون است.

کارشناسان حوزه اجتماعی معتقدند: مهاجرت اجباری فقط جابه‌جایی فیزیکی نیست بلکه گسستن پیوندهای اجتماعی، فرهنگی و خانوادگی نیز هست. خانواده‌ها زخم می‌پاشند، سنت‌ها فراموش می‌شوند و هویت منطقه‌ای در معرض خطر قرار می‌گیرد.

چه باید کرد؟

بنا بر گفته بسیاری از فعالان محیط زیست مهم‌ترین اقدام برای نجات هامون؛ دیپلماسی فعال آب است تا با پیگیری جدی و مستمر توافق‌های بین‌المللی برای حقایب هیرمند با افغانستان اقدام و بتوان سیستان را از وضعیت فعلی خارج کرد.

مدیریت یکپارچه حوضه آبریز یکی دیگر از عوامل مهمی بوده که متأسفانه تاکنون جدی گرفته نشده است، بنابراین باید برنامه‌های جامعی برای مدیریت منابع آبی در کل حوضه هیرمند، از سرچشمه تا دلتای هامون در دستور کار قرار گیرد.

توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی با ایجاد کارخانه‌ها و کارگاه‌های کوچک و متوسط برای فرآوری محصولات کشاورزی نیز می‌تواند به مردم این منطقه بقا و مقاومت در برابر شرایط سخت محیط کمک کند. اگرچه تاکنون در قالب طرح‌های مختلفی مانند پروژه «منارید» سعی شده مردم منطقه از طریق آموزش، ارائه تسهیلات و مشارکت دادن آن‌ها توانمند شوند اما متأسفانه این طرح‌ها به دلیل عدم تأمین بودجه در نیمه راه رها شده و تاکنون به نتیجه نرسیده است. در همین راستا کارشناسان حوزه کشاورزی معتقدند دولت باید با حمایت از دامداری نوین، ارائه تسهیلات و دانش فنی برای راه‌اندازی دامداری‌های صنعتی کوچک یا پرورش دام‌های مقاوم به شرایط اقلیمی و یا پروژه‌های اشتغال‌زای پایدار مانند سرمایه‌گذاری در بخش‌های انرژی‌های نو یا گردشگری سرمایه‌گذاری کند، در غیر این صورت هامون دیگر به زندگی عادی باز نخواهد گشت.

سالن‌های مجهز و مدرن همایش و کنفرانس خبری

مؤسسه فرهنگی قدس

سالن همایش	سالن کنفرانس خبری	اتاق ویژه جلسات
۲۲۰ نفر	۱۱۰ نفر	۲۵ نفر

شماره تماس رزرو و هماهنگی

۰۱۱۳۷۶۸۵۰۱۱ (۰۵۱)

مشهد؛ نبش سجادیک

- ویدئو پرژکتور
- پرده نمایش و تلویزیون
- اتاق مانیتورینگ
- تجهیزات صوتی پیشرفته
- امکانات تصویربرداری
- سالن پذیرایی مجزا